

Stichting Kameroen Werkt!

Jaarverslag en jaarrekening 2023

Voorwoord	3
Doel en visie	4
Activiteiten	4
Projecten in Kameroen	4
I Facilitair bedrijf 'Pleasant Parties' / II restaurant Chez Minette	4 en 5
III Cultureel Centrum Ebang-Minala / IV Sponsoring kinderen Kameroen	5
V Landbouw en toerisme Batchenga / Mantoum	5
VI Ziekenhuis post La Prudence	5
VII Biologisch verbouwde champignons Foubot	5 en 6
VII Sponsoring kinderen Kameroen	6
Projecten in Gambia	6
I Tunbung Village	6 en 7
II De Bymyra International school	7
II 1. Voorbeeldschool in The Gambia	7 en 8
II 2. De verbouwing	8
II 3. Sponsoring kinderen Gambia	9
II 3.1 Sponsoring voor 5 jaar	9
II 3.2 De Overbruggingsprojecten 1 en 2	10
II 3.3 Het Voedselproject	10
III Effie's Design & Tailoring	10 en 11
IV Taxi voor Musa	11
V Kleine projecten	11 en 12
VI Reis naar het hart van Afrika	12, 13 en 14
VII Beroepsonderwijs in Gambia	15, 16 en 17
Fondswerving en communicatie	17
Donaties	17
Website	17
Nieuwsbrief	17
Sociale media	17
Bestuur	17
Financiën	18
<i>Verantwoording</i>	18
<i>Inkomsten en uitgaven 2022</i>	18
<i>Staat van baten en lasten 2022</i>	18
Vooruitblik 2023 en beleidsplan	18
<i>Bestaande en nieuwe projecten</i>	18 en 19
<i>Financieel vooruitblik</i>	19
Begeleiding	20
Jaarrekening	21

Voorwoord

In **2023** is er bijzonder veel gebeurd in de projecten van KameroenWerkt. Tegen een heftig werelddecor waarin conflicten middels oorlogen en staatsgrepen worden uitgevochten en op veel plaatsen dictatuur en verrechtsing opkomt, zijn de projecten van KW in Kameroen en Gambia minuscule druppeltjes van hoop op een betere wereld. Tegelijkertijd is dit wat wij als KW menen te kunnen en willen doen. **Dank aan alle mensen die ons hierbij steunen.**

Een korte samenvatting ([video 2023](#))

Kameroen

De projecten Chez Minette en Pleasant Parties hebben het verrassend goed gedaan. Josephin heeft daarnaast veel sociale activiteit ontplooid binnen de gemeenschap van Foubot. In Kameroen sponsoren we 7 kinderen waaronder een tweeling zodat ze naar school kunnen. De kinderen doen het goed daar. Het Champignonproject deed de eerste terugbetaling.

Gambia

Effie had een moeilijk jaar maar deed wel haar eerste terugbetaling

Op de Bymyra School sponsoren we het schoolgaan van 82 kinderen voor 5 jaar en zorgen we ervoor dat het grootste deel van de kinderen gratis eten op school krijgt. De docentenkamer/conferentieruimte is afgekomen. Het onderwijs op de Bymyra school wordt steeds beter en creatiever.

TunbungVillage in Tujereng heeft een stabiel jaar achter de rug. De lening van KW is in 2023 bijna helemaal terugbetaald. Deelnemers aan de vier “Reizen naar het Hart van Afrika” hebben er een heerlijk verblijf gehad.

Er zijn in 2023 allerlei kleine projectjes gestart. Musa kreeg een lening voor een taxi. Groepen leerlingen van Bymyra school zijn op excursie geweest naar St. James eiland; anderen hebben vogels gespot in het achterland van Gambia. De Bymyra school is naar het strand geweest voor een geweldige sportdag en veel ouders zijn met Kerstmis blij gemaakt met rijst.

Bymyra Vocational heeft een grote vlucht genomen. Ida, Modou en studenten van ROC Tilburg hebben fantastisch werk verricht. De basis is gelegd voor onderwijs in pluimveeteelt, (verticaal) tuinieren, metaal- en autotechniek, bouw, catering en mode & design.

Herman en Bertie hebben vrienden en bekenden bereid gevonden om 240.000 euro te lenen voor 5 jaar. Hiermee worden bedrijfsactiviteiten opgezet die voor geldstroom gaan zorgen waardoor docenten betaald kunnen worden en het beroepsonderwijs betaalbaar wordt.

Korte vooruitblik

In 2024 gaan we verder met de ingezette lijn. Nieuwe Reizen naar het Hart van Afrika zullen worden georganiseerd en het opzetten van beroepsonderwijs in Gambia zal wederom veel aandacht krijgen. Nieuwe samenwerkingsverbanden zullen gesmeed worden.

Doel en visie

De algemene doelstelling van de stichting is het bevorderen – vanuit persoonlijk opgebouwde relaties – van duurzame economische en sociale ontwikkeling ten behoeve van mensen in Kameroen en Gambia, en het initiëren en ondersteunen van creatief ondernemerschap van deelnemers aan projecten en onderwijs.

De visie en werkwijze, alsmede de motivatie van de bij dit werk betrokken personen, zijn uitvoerig beschreven op de website van de stichting: www.kameroenwerkt.nl.

Activiteiten

Projecten in Kameroen

We gaan kort in op de lopende projecten in Kameroen. Deels omdat ze beëindigd zijn, deels omdat er weinig gebeurd is en weinig nieuwe informatie over is.

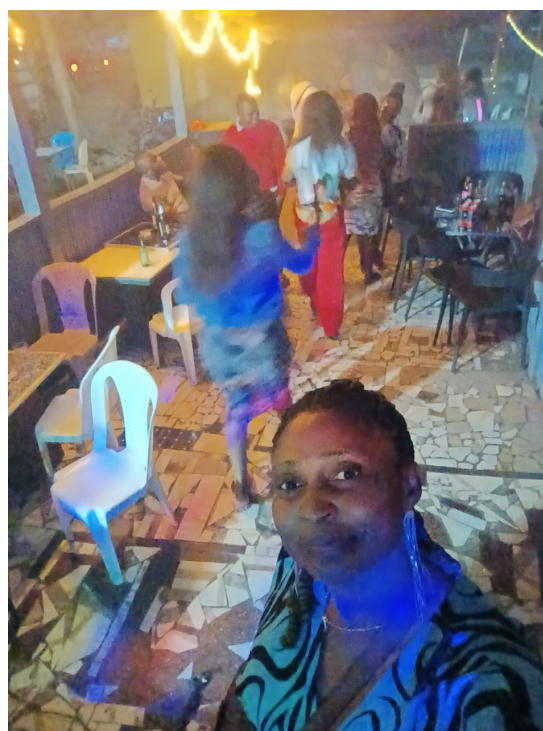
Voor een historisch overzicht van onze projecten en hun ontwikkeling, lees het jaarverslag 2017 en 2020.

I en II Het Facilitair bedrijf Pleasant Parties / Kameroens - Senegalees restaurant Chez Minette

De projecten Pleasant Parties en Chez Minette van Josephin zijn, na een moeilijk jaar door alle Corona perikelen, weer opgekrabbeld. De klandizie is na de Corona rampjaren weer aangetrokken ondanks de verslechterende economie en hoge prijzen van basisproducten vanwege de inflatie.

De pas 20-jarige Fatima had veel van de dagelijkse taken overgenomen van Josephin maar in september is Fatima begonnen aan het eerste jaar van de Hotelschool in Bafousam. Haar zus Rushda wordt nu opgeleid om Josephin te ondersteunen in Chez Minette en Pleasant Parties.

Volgens Josephin zijn de projecten van KW, Pleasant Parties en Chez Minette essentiële gebeurtenissen in haar leven. Niet alleen zijn de projecten nog steeds de belangrijkste bron van inkomen voor haar en haar familie. Maar door de projecten en het contact dat ze met KW heeft, is ze - zoals ze zelf zegt - iemand geworden. Iemand die nu een belangrijke functie heeft gekregen in het stadje Foubot en die ondanks haar kwetsbare gezondheid grote hulp is voor veel andere mensen, vooral jongeren.

In de zomer 2023 heeft zij net als het jaar ervoor met anderen een uitgebreid programma opgezet van workshops, lezingen en andere activiteiten voor jongeren. Sinds begin 2023 zet zij zich in voor ‘werk voor gehandicapten’ en vrouwenrechten.

In het najaar 2023 heeft zij i.s.m. UNESCO zich geschoold in thema's als ‘huiselijk geweld’, ‘seksueel misbruik’ en ‘conflictbeheersing’. Het gebied waar zij woont, grenst aan gebieden in Kameroen waar een burgeroorlog woedt. Er komen veel vluchtelingen naar Foubot en dat geeft zo zijn problemen.

Ondanks een miskraam en een gewelddadige roofoverval heeft Josephin een relatief goed jaar gekend. Haar gezondheid lijkt stabiel.

III en IV Cultureel centrum Ebang-Minala en de sponsoring kinderen Kameroen Ebang Minala

Beide projecten zijn gestopt sinds 2016.

V Landbouw en toerisme Batchenga / Mantoum

Met het project **Landbouw en Toerisme** oorspronkelijk in Batchenga en Mantoum van Zara. KW heeft sinds 2022 geen contact meer gehad met Zara. Het project is afgesloten.

VI Ziekenhuispost “La Prudence”

In 2023 zijn Tasha en Diane naar Canada verhuisd. Bertie houdt contact met Tasha maar als KW beschouwen we het project als afgesloten.

VII Biologisch verbouwde champignons in Foubot

Het project was na een succesvolle start in 2021 in 2022 volop in de problemen. Het ‘zaad’ van de champignons wat geleverd werd, bleek verontreinigd en niet vruchtbaar. Een hele ronde mislukte.

Er is nu een aparte plek gemaakt om het kwetsbare proces van het kweken van het zaad zelf te kunnen doen en er worden nieuwe ‘champignon-huizen’ gebouwd, zodat de productie continu door kan gaan.

Er waren problemen met ratten die het champignonzaad aten en met slangen die zij aantrokken. Een kapotte machine voor het verpulveren van maïs moest vervangen worden. Lastig in het gebied van Foubot is het voortdurend en plotseling wegvallen van de elektriciteit, waardoor apparaten kapotgaan en er geen licht is, soms weken achtereen.

Jaarverslag Kameroen Werkt 2023

Inmiddels is de eerste succesvolle ronde is geweest. Een goede oogst. Joss heeft de winst geïnvesteerd in een nieuwe machine voor de mais, verbetering van het zaad en uitbreiding van de productiecapaciteit.

In 2023 heeft het project Biologische champignons 1500 euro terugbetaald. Verder is er geen nieuws. Bertie wilde Joss graag persoonlijk spreken tijdens zijn reis naar Kameroen, maar op de dag dat ze elkaar zouden zien, overleed zijn vader.

VIII Sponsorship kinderen Kameroen

In 2023 sponsort KW inmiddels zeven kinderen in Kameroen zodat ze de komende vijf jaar naar school kunnen.

Onder hen een tweeling waarvan de (alleenstaande) moeder een herseninfarct heeft gehad en hen vanwege financiële problemen van school moest halen.

Vanwege de beperkte intellectuele vermogens van de tweeling krijgen zij praktisch onderwijs in de bouw, wat mogelijk maakt straks een baan te hebben en hun eigen salaris te verdienen.

Filmpjes Pleasant Parties [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#)

Filmpjes Chez Minette [1](#) [2](#) [3](#) [4](#)

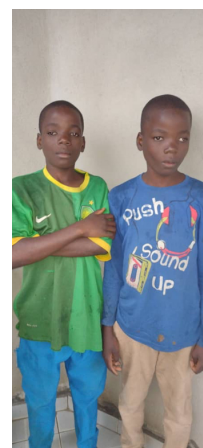
Filmpjes Festival Ebang Minala [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#)

Filmpjes Sponsoring kinderen Kameroen 2013-2015 [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#)

Filmpjes La Prudence [1](#) [2](#)

Filmpjes Landbouw en toerisme [1](#) [2](#) [3](#) [4](#)

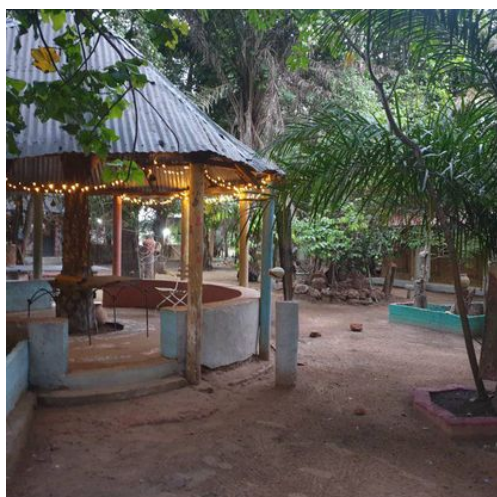
Filmpjes Champignonskwekerij [1](#) [2](#)

Projecten in Gambia

I Tunbung Village

I.1 Guesthouses in TunbungVillage

In overleg met Yafatou, de weduwe van de overleden kunstenaar Etu, haar twee kinderen Etu en Mariama en vriend Dodo heeft KW een aantal jaar geleden besloten TunbungVillage op te knappen.

In alle huisjes zijn nu bedden, klamboes, een klerenkast en er is toegang tot een douche binnen of buiten. In 2024 zal er warm water worden aangelegd voor een of twee huisjes (zonne-collectoren) en zal er een eenvoudig restaurant/ barretje gerealiseerd worden.

Deelnemers van de “Reizen naar het Hart van Afrika” hebben met veel plezier onderdak gevonden in TunbungVillage.

Jaarverslag Kameroen Werkt 2023

De mooie kunstzinnig versierde huisjes en de prachtige natuur maken TunbungVillage tot een oase van rust.

Je kunt een of meerdere huisjes huren en er ook lekker eten.

Ook kun je onder de bezielende leiding van Dodo allerlei cursussen volgen als batikken en Afrikaans schilderen.

Website Tunbung. <https://tunbungartvillage.gm/>

Filmpjes TunbungVillage [1](#) [2](#)

I.2 Kleuterschool in TunbungVillage

Het dorp Tujereng wordt doorsneden door een ‘gevaarlijke’ weg. Bij het oversteken zijn de afgelopen jaren kinderen verongelukt. Vanuit dit gegeven is in TunbungVillage spontaan een kleuterschool ontstaan waardoor kinderen niet de weg over hoeven om naar school te kunnen. Het betreft 50-60 kinderen. Dodo van TunbungVillage begeleidt het geheel.

KW heeft fondsen geworven om de bouw van een eenvoudige school, passend op het terrein van Tunbung mogelijk te maken. Gaandeweg het proces bleken de deelnemende ‘partijen’ niet of niet goed met elkaar te communiceren. Het project bleek wat KW betreft niet te kunnen voldoen aan de wettelijke, organisatorische en onderwijskundige voorwaarden die wij voor ogen hadden. De basis was helaas te zwak. We hebben het project afgesloten en het geld teruggestuurd naar de fondsverstrekkers.

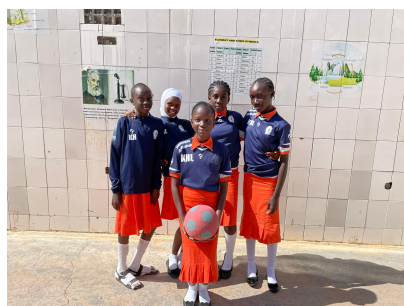
[Video 2023 Schooltje Tunbung](#)

II De Bymyra Bilingual School

II.1 Voorbeeldschool in The Gambia

De Bymyra Bilingual School, opgericht door Ida Ndow, ligt in Sukuta een arm gebied, dicht bij de kust van Gambia. De school staat, in tegenstelling tot bijna alle andere scholen in Gambia, goed bekend vanwege haar moderne onderwijs en vanwege het betrokken docententeam o.l.v. Abdulie Jalow.

Er zijn in Sukuta verschillende scholen, maar de kwaliteit van het onderwijs is zeer pover. De Bymyra Bilingual school is een uitzondering. Door de krachtdadige, bevlogen inzet van Ida Ndow, hoofd van de school en de hulp van KW, is in 10 jaar tijd een school gebouwd met goede lokalen, goede sanitaire voorzieningen, een kantine waar kinderen eten kunnen krijgen en een schone omgeving.

badmintonnen en schaken.

Met de hulp van KW heeft de Bymyra meer mogelijkheden gekregen haar onderwijs beter in te richten. Er zijn goede kasten, tafeltjes en stoelen, privé-lockers, computers, microscopen, schriftjes, pennen, digi-borden, kasten, sportkleding et cetera en is er mooi materiaal om goed te kunnen basketballen, voetballen, volleyballen, tafeltennissen,

Een hecht samenwerkend team van docenten geeft kwalitatief goed onderwijs waarbij het kind centraal staat en er zowel aandacht is voor theorie als voor de praktijk. Ouders worden actief betrokken bij het onderwijs, een unicum in Gambia. De school heeft een duidelijke visie op onderwijs en de ontwikkeling van een kind dat in Gambia leeft. Ondanks Corona, de inflatie, de vrije val van de economie van Gambia en het wegvallen van het toerisme heeft de school, mede dankzij KW, haar leerlingen behouden. Top! Zo'n 150 kinderen krijgen goed onderwijs.

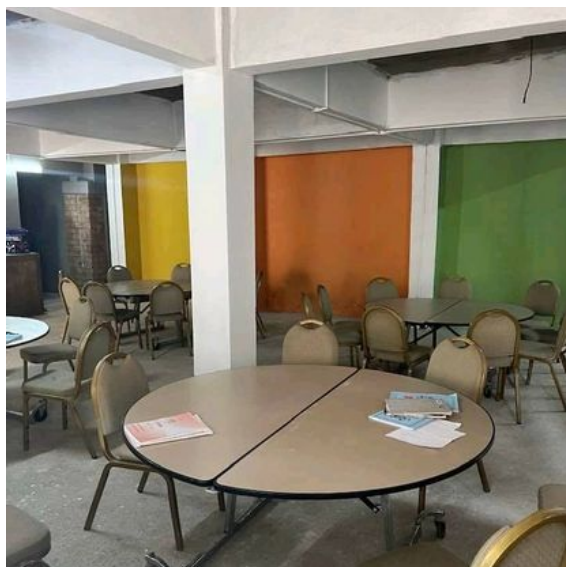
Deelnemers van de "Reizen naar het Hart van Afrika" 2022 en 2023 hebben mooie impulsen gegeven aan de inhoud en het creatiever maken van het onderwijs.

Inmiddels zijn er iedere vrijdag presentaties van leerlingen aan de rest van de school waarbij gedichten, een lied en improvisaties ook een plek hebben.

Bij de jaarlijkse beoordeling blijkt dat alle leerlingen die examen op Bymyra doen, behoren tot de 25 procent leerlingen die het beste gemiddelde cijfer hebben van het gehele land. Iedereen op Bymyra slaagt.

*Online TV

De Bymyra Bilingual School heeft als eerste school in Gambia een **online TV** gelanceerd. Een forum waar leerlingen zichzelf kunnen uiten en laten horen.

Zoals Ida zegt: "In Gambia zijn de meeste kinderen erg verlegen door de manier waarop ze zijn opgevoed en dat heeft hun gevoel van eigenwaarde behoorlijk aangetast. Bymyra is er om dat te veranderen en haar leerlingen en kinderen van Gambia de kans te geven te weten dat ze belangrijk zijn".

Click op [Bymyra TV](#) en kijk wat er [al](#) opstaat.

II 2. De verbouwing

Vanwege problemen met twee aannemers die er met het geld vandoor zijn gegaan heeft de bouw vertraging opgelopen. De bibliotheek, het gemoderniseerde IT lokaal en de 'science-room' zijn nog niet af.

In 2023 heeft Ida met financiële hulp van KW de docentenkamer/conferentieruimte afgebouwd. KW hoopt de komende jaren extra fondsen te werven om de bouw van de school naar tevredenheid af te ronden.

II 3. Sponsoring kinderen Gambia

Waarom en hoe?

Wil je bijdragen aan een betere wereld? Er zijn heel veel mogelijkheden, maar heel eenvoudig en heel efficiënt is het sponsoren van [kinderen](#) in Gambia zodat ze naar school gaan en niet op straat belanden. Volgens KW draagt dit het beste bij aan toekomstmogelijkheden voor een kind en aan het vermijden dat ze op drift raken naar Europa.

Aanmeldingen als sponsor zijn zeer welkom. Je kunt je opgeven door een bericht te sturen naar bertiehendriks@tiscali.nl. Geef Gambiaanse kinderen een toekomst.

Gesponsorde kinderen worden gekozen uit:

1. Alleenstaande ouders die gescheiden zijn of waarvan de partner overleden is.
2. Ouders die hun baan hebben verloren en het schoolgeld niet kunnen opbrengen.
3. Zieke en gehospitaliseerde ouders.
4. Ouders met meer dan 3 kinderen die niet al het schoolgeld kunnen opbrengen.

II 3.1 Sponsoring kinderen voor 5 jaar

We besloten in 2016 dat we ons project, waarbij we arme Kameroense kinderen voor 5 jaar ondersteunden naar school te gaan, voort te zetten in Gambia. Vijf arme, maar beloftevolle kinderen van welwillende ouders, zijn sinds 2017 in staat gesteld gedurende langere tijd naar school te gaan.

In 2019 zijn hier vijf extra kinderen bijgekomen. In 2020 hebben we sponsoren gevonden voor nog eens 56 kinderen. Bertie gaat ieder jaar meerdere keren naar Gambia om te zien hoe de sponsoring verloopt en of wordt voldaan aan de eisen die KW aan de ouders stelt. Het resultaat was bemoedigend. Alle ouders hebben zich aan de afspraken gehouden.

In 2023 staat de teller op 82 kinderen die voor 5 jaar gesponsord worden in Gambia. De termijn voor de eerste vijf kinderen is afgelopen. We praten met het team van de school hoe we het beste verder kunnen met de sponsoring zodat zij die het nodig hebben, geholpen worden en tegelijkertijd de school niet te afhankelijk wordt van geld van buitenaf.

Contact met sponsoren

KW was in 2023 regelmatig in Gambia en checkte praktisch en financieel hoe het sponsorschap op de Bymyra school vorm krijgt. Met de school zoeken we steeds weer oplossingen voor situaties zoals de uitstroom van leerlingen vanwege de economische malaise. KW probeert zo persoonlijk en transparant mogelijk te communiceren met de sponsoren. In oktober 2023 hebben we in Gambia weer filmpjes gemaakt van de meeste van de gesponsorde kinderen en die opgestuurd naar de sponsoren.

Goede administratie van het sponsorschap en alles daaromheen, vraagt veel energie en tijd.

II 3.2 De Overbruggingsprojecten 1 en 2. Sponsoring kinderen voor 2 jaar

Eind 2020 is KameroenWerkt een actie begonnen, Overbruggingsproject 1 en in 2021 Overbruggingsproject 2 voor 25 kinderen die, vanwege geldgebrek van de ouders door de coronacrisis van school gehaald werden, weer voor 1-3 jaar naar school kunnen.

Project 1 is afgesloten en project 2 zal in 2024 afgesloten worden

II 3.3 De voedselprojecten

Samen met de W.M. de Hoopstichting en de stichting DO&WELL zijn we in 2021 een voedselprogramma begonnen voor de armere kinderen op school. Twintig kinderen krijgen hierdoor gratis voedsel op school.

Vanwege de verslechterde economische situatie en de explosief gestegen prijzen in Gambia in 2022, zijn we een nieuw vijfjarig voedselprogramma gestart. Nu voor een groot gedeelte van de kinderen van Bymyra.

Filmpjes Bymyra Bilingual School

2018 -2019 [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#)

2020 [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#)

2020 Overbruggingsproject [1](#)

2021 [12](#) [13](#)

2021 Sponsoring kinderen [1](#) [2](#) [3](#)

2023 [Bouw docentenkamer](#)

2023 [A view of the Bymyra Bilingual School](#)

III Effie's Design and Tailoring

Effie huurt Senegalese kleermakers in die haar helpen. Zij ontwerpt de kleding en de kleermakers voeren het uit. In Gambia zelf zijn helaas geen gekwalificeerde kleermakers.

In 2023 heeft Effie 1000 euro afgelost van de lening van 5000 euro die ze van KLW heft gekregen.

2023 Was een heel moeilijk jaar voor Effie.

Zij werd met haar broers totaal onverwachts met een gerechtelijk bevel door haar vader gesommeerd de compound – haar huis - te verlaten.

Wat speelde er?

De vader heeft met zijn eerste vrouw 5 kinderen waarvan Effie de oudste is. Nadat hij een 2e vrouw heeft genomen, heeft hij zijn 1^e vrouw + kinderen verstoten. Effie heeft de zorg voor haar moeder, de broers en zus overgenomen en

keihard gewerkt. Haar moeder overleed aan kanker twee jaar geleden.

Jaarverslag Kameroen Werkt 2023

Een van de broers is zwakzinnig. Effie zorgt voor hem maar de jongen heeft soms buien en kan onaangename dingen zeggen. Zo was hij een paar maanden geleden (verbaal) boos op de 2^e vrouw van de vader. De vader heeft de politie gebeld en hem op laten sluiten. Hij wilde hem voor altijd in de gevangenis houden en weigerde hem op te halen en de rekening te betalen. Dat heeft Effie na 72 uur wel gedaan waarop haar vader razend werd.

Op de zitting gaf hij aan dat dit de reden was: Effie bracht geen problemen maar hij was bang dat die zwakzinnige zoon hem of zijn vrouw iets zou aandoen.

De andere broer was zo kwaad dat hij de 'backway' naar Europa is gegaan. Hij was vanuit Gambia naar Tunesië gereisd en vandaar naar Italië. Om met de oversteek mee te kunnen, had hij zich bereid verklaard kapitein te zijn op een boot met 45 andere vluchtelingen, ook al had hij nooit op een boot gezeten. Gelukkig heeft hij het er levend vanaf gebracht. Datzelfde weekend verdronken er 100 mensen op weg van Tunesië naar Italië.

Dankzij hulp van vrienden van KW bouwt Effie nu een basaal onderkomen voor zichzelf.

Filmpje [Effie's Design & Tailory 1 2 3](#)

IV Taxi voor Musa Taal

Gesteund door een aantal vrienden van KW heeft KW, Musa Taal een lening gegeven zodat hij een auto kon kopen. Als taxichauffeur heeft hij een tijd hard gewerkt om zijn lening in 14 maanden terugbetalen. In de zomer raakte hij plotseling in paniek. Hij is van een op andere dag gevlucht uit Gambia en is in Mauritanië gestrand waar hij werd beroofd. In oktober kwam hij met hangende pootjes terug. Na een stevig gesprek met Bertie en Ida, lijkt het erop dat hij zijn verantwoordelijkheid nu wel neemt. Iedere week levert hij een deel van zijn verdiende geld in bij Modou die het voor KW bewaart.

V Kleine projecten

Medische spullen

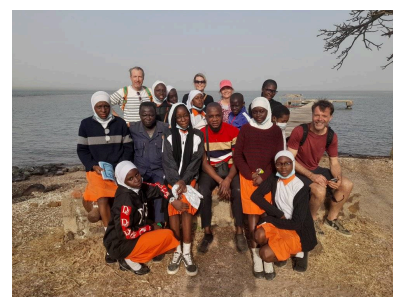
In 2023 hebben vele dozen eerste hulp-materialen, mondkapjes, IC jassen en andere medische spullen naar Gambia vervoerd, waar ze gratis verstrekt worden aan ziekenhuizen.

Rijst

In december 2023 heeft KW net als in 2022 geld ingezameld waarmee grote zakken rijst zijn gekocht. Zo konden ouders en docenten van de Bymyra School de kerstijd in met een flink aantal kilo's rijst. Het project werd wederom zeer gewaardeerd.

Slaveneiland St. James

In 2023 zijn dankzij deelnemers aan de "Reis naar het Hart van Afrika" twee groepen leerlingen van de Bymyra naar het slaveneiland St. James geweest. De excursies namen een volle dag - van 's ochtend 7.00u tot 23.00u 's avonds- in beslag en bleken een groot succes.

Birdwatching

Een andere groep leerlingen is begin 2023 met deelnemers aan de “Reis naar het Hart van Afrika” ‘de bush’ ingetrokken om (zeldzame) vogels te spotten. Tevoren kregen ze les over vogels, hoe ze te herkennen en het gebruik van de verrekijker.

Mini-bus

In 2023 heeft KW geld ingezameld voor een mini-bus die nodig is om leerlingen die ver weg wonen van de Bymyra Bilingual School op te halen en het tevens mogelijk maakt leerlingen te vervoeren naar Bymyra Vocational in Kukujah Mariama, dat 20 km verwijderd is van de Bymyra

Bilingual School in Sukuta. We hebben nog te weinig geld hiervoor en zullen in 2024 zien of we meer kunnen doen.

Sportdag

Net als in voorgaande jaren heeft KW in 2023 meegeholpen een sportdag te organiseren voor de gehele Bymyra Bilingual School op het strand. De zogenaamde “Olympische Kinderspelen” waren wederom een groot succes.

Tenten

KW heeft tenten ingezameld zodat leerlingen van de Bymyra Biligual School, die deelnemen aan een meerdaagse excursie, niet buiten hoeven te slapen.

VI Reis naar het hart van Afrika

In 2023 zijn er vier Reizen naar het Hart van Afrika geweest. Alle deelnemers waren (diep) onder de indruk van het leven daar: De open en hartelijke houding van de Gambianen, de natuur, het heerlijke klimaat en ook wat KW maar vooral Ida Ndow en Modou Ceesay hebben bewerkstelligd binnen de projecten.

De reizen duren in principe 10 dagen en ondersteunen de projecten van KW, maar altijd op basis van vrijwilligheid. Naast het georganiseerde programma is er ruimte voor eigen initiatieven.

Je loopt een halve dag mee met een gezin van een kind dat gesponsord wordt en je levert een bijdrage aan de Bymyra Biligual School zoals: Een cursus EHBO voor docenten, een workshop schaken, les in het gebruik van microscopen, implementeren van creatieve (onderwijs)vormen, organiseren van de sportactiviteiten, een Excel-workshop voor de accountant, een toneelstuk regisseren, zingen met kinderen.

Je bezoekt Bymyra Vocational en levert daar al of niet een bijdrage. Je laat nieuwe kleren maken bij Effie’s Design & Tailory shop, volgt een workshop bij Dodo, neemt deel aan een zinderende culturele dag met veel dans en kleur.

Jaarverslag Kameroen Werkt 2023

Je geniet van de rust van TunbungVillage, de heerlijke stranden van Gambia, vogels spotten, rondzwalen op een markt en vooral ook van het vrolijke onbevangen contact met de Gambianen.

Ervaringen van deelnemers 2023

Marga:

Het was een fantastische reis die mij rijkelijk heeft vervuld; het samen zijn met de mensen, school, de gesprekken, ideeën, het eten, het dansen, de markten, muziek, de school, het strand, TunbungVillage, de vogelgeluiden, baobab, de natuur, de busritten. Alles top georganiseerd. Dank je wel!!

Maria:

De ontvangst op school was hartverwarmend. Ieder van onze groep heeft lessen gegeven in verschillende vakken. Ik heb me gericht op “creative writing”, “presentation”, “trash-art” en “singing”. Anderen gaven sportlessen, werken met zgn. wisbordjes, microscoop-lessen en textiele werkvormen.

Verder hebben we andere leuke dingen gedaan, zoals bird-watching en een batik-workshop. Heel fijn was het om steeds weer thuis te komen in het rustige Tunbung Artvillage, temidden van de grote bomen en struiken. We sliepen in eenvoudige kleine huisjes en aten heerlijk buiten aan een grote tafel. 's Morgens werden we wakker van de meest bijzondere vogelgeluiden.

Maar het meest bijzondere waren de mensen in Gambia! Waar we ook kwamen, waren de mensen gastvrij, hartelijk en vrolijk. Bertie leidde de reis en had door al de jaren dat hij al in Gambia komt veel voorwerk gedaan. We kwamen a.h.w. in een gespreid bedje.

Ik heb intens genoten! En dan heb ik het nog niet eens over het heerlijke weer, de zee en het strand gehad. Als het kon vloog ik direct weer terug.

Jaarverslag Kameroen Werkt 2023

Sjaak:

Het project ‘Beroepsonderwijs’ is een nieuwe ontwikkeling van formaat. Een mooie basis om jongeren kansen te bieden vaardigheden te leren en zich in een beroep te bekwamen.

Gedreven vaklieden bouwen samen met ROC Tilburg aan dit prachtige plan waardoor kennis gedeeld wordt en zich in Gambia kan verspreiden.

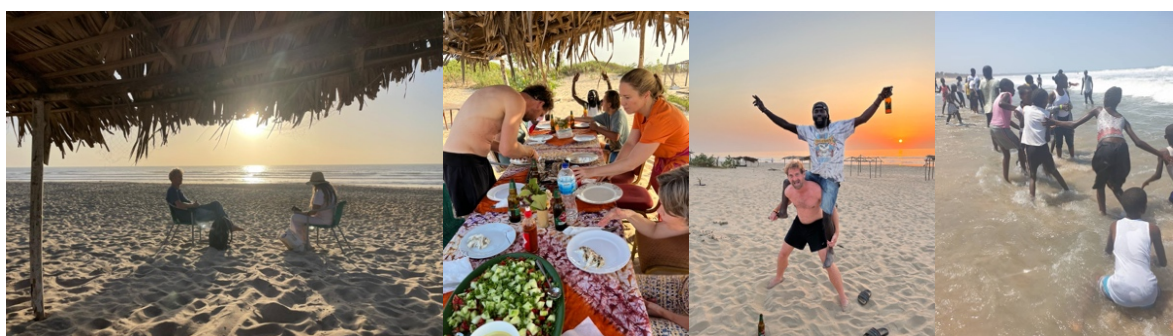
Die gedrevenheid, die vriendelijke lach, die wil om het te leren, zie je voel je en proef je als je echt kijkt en luistert. De mensen willen kansen zien en kansen pakken. Wij kunnen daar een steentje aan bijdragen!

Ilse:

De “Reis naar het Hart van Afrika”; en dat was het! De warmte van het gezin waar ik op bezoek ben geweest is onbeschrijfelijk, eerst samen naar de markt, echt een belevenis, alleen al om alle geuren, smaken en kleuren. Daarna samen koken en heerlijk gegeten. Voor een paar uurtjes opgenomen in het gezin en ik voelde me werkelijk heel welkom!

De reis, het werken op de school, er was veel gelegenheid voor uitwisseling. Elkaar leren kennen en leren begrijpen, de connectie en wederzijds elkaar zien. Leren van de vrolijkheid ondanks dat het leven er soms hard is.

Video 2022 [1e reis](#)

Video 2023 [Samenvatting alle projecten en reizen](#)

In **2024** zullen er **twee** of **drie** “Reizen naar het Hart van Afrika” komen. De reizen worden georganiseerd zonder enig winstbejag.

VII Het Centrum voor Beroepsonderwijs in Kunkujang Mariama

VII.1 Doel, uitgangspunten, financiën en samenwerkingsverbanden

ROC Tilburg en Stichting Kameroen Werkt hebben de handen in één geslagen voor beter beroepsonderwijs in Afrika. Op 23 juni 2022 tekenden zij daartoe een samenwerkingsovereenkomst met de Bymyra School in Gambia. Inmiddels leggen Bertie en Herman contact met andere instanties, zoals Yuventa, Aventus, ROC Zadkine die net als ROC Tilburg een bijdrage zouden kunnen leveren.

Het grote doel:

- Afrikaanse jongeren krijgen perspectief in eigen land en willen minder graag naar Europa
- Er ontstaat in Afrika een goed opgeleide beroepsbevolking in beroepen waar lokaal vraag naar is
- Jongeren in Nederland krijgen een unieke kans om internationale ervaring op te doen, te improviseren en door te zetten.

Uitgangspunten zijn:

- Samenwerking tussen vertegenwoordigers van Westerse kennis en kapitaal en Afrikanen, op basis van ontmoeting en vertrouwen;
- Het beroepsonderwijs moet toegevoegde waarde geven aan lokale onafhankelijke duurzame economische ontwikkeling in Afrika;
- Talentverwerving en ontwikkeling van jonge Gambianen is onafhankelijk van het inkomen van hun ouders;
- Parallel aan de inspanning voor scholing leiden commerciële startups tot een zodanige winstgevendheid dat daarvan docentensalarissen betaald kunnen worden.

Herman Gels en Bertie Hendriks hebben met de hulp van vrienden en bekenden 240.000 euro aan leningen kunnen losmaken voor Ida en Modou.

Zij zijn druk bezig allerlei economisch rendabele activiteiten op te zetten waarmee ze later de kosten van het beroepsonderwijs kunnen betalen. Drie containers vol materialen zijn inmiddels aangekomen uit China.

In de nabije toekomst gaan we een 10-tal nieuwe samenwerkingsprojecten starten met Nederlands beroepsonderwijs. ROC Tilburg zal daarin weer een belangrijke plaats innemen. Deze plannen kunt u hier teruglezen: [2023-2027 Vocational Education](#)

VII.2 Het onderwijsplan

De Bymyra Vocational in Kunkujang Mariama richt zich op het geven van praktisch onderwijs op deze gebieden:

- Plumveeteelt
- (Verticaal) Tuinieren
- Metaal- en autotechniek
- Bouw
- Catering
- Mode en design

Getalenteerde leerlingen van de Bymyra Bilingual School in Sukuta, maar ook van andere scholen uit de omgeving zullen welkom zijn. Het onderwijs zal zo goedkoop mogelijk gehouden worden. Een beperkte financiële achtergrond van de ouders mag geen sta in de weg zijn.

VII.3 2023, 1e helft

Om het gebied van bijna 2 hectare waar de Bymyra Vocational zijn plek heeft, bouwt Ida met Peter Kebba en zijn team een muur. Er wordt een waterbron geslagen en 7 grote opslagruimtes gerealiseerd, alsmede de basis van een grote werkplaats, een huisje voor de receptie, de bewaking en voor Matthew die de kippenfarm en de tuin beheert. Er worden (vrucht-)bomen geplant en gezaaid. Weldra zie je van alles opkomen. En kan er al geoogst worden. Deelnemers van de “Reis naar het Hart van Afrika” verlenen hand en spandiensten en er wordt plastic gekocht om een gedeelte van de tuin te kunnen overdekken als de overvloedige regen valt.

Na een goede voorbereiding waarin ze benodigd materiaal inzamelden en met een zeecontainer opstuurden (zie [filmimpressie](#)) vertrekken op 29 januari 2023 12 studenten van het ROC Tilburg met 5 auto's vanuit Nederland naar Gambia, waar ze 19 februari 2023 enthousiast worden verwelkomd. De handige en enthousiaste studenten bouwen de werkplaats professioneel af en installeren het stevige, door hen geprefabriceerde dak erop. De zonnepanelen die ze in Nederland op de kop hebben getikt worden geplaatst en

weldra beschikt Bymyra Vocational over elektriciteit. Naast dit hoofdproject, doen ze nog talloze andere klussen zoals het bevestigen en functioneel maken van digi-borden.

[Video VEB 1 Fase 1](#)

[Video VEB 2 Fase 2](#)

[Video VEB 3 Fase 3 Studenten ROC](#)

VII.4 2023, 2e helft

Ida gaat gestaag door. Een kippenfarm wordt gedeeltelijk gebouwd en wordt de verblijfplek voor 500 kippen. Eieren worden verkocht. Met het geld van de crowdfunding wordt veel materiaal in China besteld. Eind 2023 komt dit in Gambia aan. De beoogde activiteiten kunnen gaan beginnen.

KW heeft intussen fondsen geworven om het opleiden van leraren, die les zullen gaan geven op Bymyra Vocational, mogelijk te maken. We maken een plan voor de lange termijn. Voor de korte termijn zal docent metaalbewerking Henri de Kok als een pilot les in metaalbewerking gaan geven in april 2024. Modou legt intussen allerlei contacten met de Gambiaanse overheid om duidelijkheid te krijgen over diploma's en bijbehorende eindtermen die Gambia aan beroepsonderwijs stelt. Het is duidelijk dat dit een zeer gecompliceerd project is. Soms gaat het te snel en dan worden er fouten gemaakt. Bertie trapt regelmatig op de rem.

[Video VEB 4 De kippenfarm](#)

Fondswerving en communicatie

Donaties

De meeste van onze donaties krijgen we uit de vriendenkring van de bestuursleden van KW. De leningen verstrekt aan de Bymyra Bilingual School in 2019, 2022 en 2023 komen alle vanuit deze vriendenkring.

Behalve de gewone werving via de website heeft KW in 2023 hulp gezocht bij de W.M. de Hoop stichting en de stichting DO&WELL.

Website

De goedbezochte website www.kameroenwerkt.nl heeft, naast een volledig Nederlandse en Engelse, ook een Franse versie. De site wordt gevoed met actuele nieuwsfeiten, foto's en filmpjes uit Kameroen en Gambia. Bertie heeft in 2019 de website vereenvoudigd en opgeschoond.

Nieuwsbrief

De nieuwsbrief is dit jaar vijf keer digitaal verzonden aan donateurs en andere geïnteresseerden. De nieuwsbrief bevat de actuele stand van zaken met betrekking tot de projecten in Kameroen en Gambia en acties om fondsen te werven.

Sociale media

Bertie Hendriks verzorgt bij LinkedIn een groep rond KameroenWerkt. Ook op Facebook is een groep KameroenWerkt. Verder zijn individuele leden uit zowel Nederland, Kameroen als Gambia actief op Facebook en LinkedIn om KameroenWerkt onder de aandacht te brengen. Er is een speciale Facebookpagina voor de sponsors.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur was van 1 januari t/m 31 december 2023 als volgt:

Bertie Hendriks	voorzitter
Adri Hofenk	secretaris en penningmeester
Marcel Bierings	lid
Tom van der Linde	lid
Herman Gels	lid

Jaarverslag Kameroen Werkt 2023

De statuten van de Stichting zijn in juli 2011 gepasseerd. De stichting is in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 532200098 en heeft het fiscale nummer 850791091 en beschikt over een bankrekening bij de Triodosbank. De stichting heeft ANBI-status.

Aan de leden van het bestuur is in 2023 geen beloning toegekend voor verrichte werkzaamheden. In 2023 is Bertie Hendriks een keer naar Kameroen en drie keer naar Gambia geweest. Herman Gels heeft Gambia een keer bezocht. Alle kosten samenhangend met de reizen zijn voor eigen rekening geweest.

Financiën

Verantwoording

De Stichting KameroenWerkt doet er alles aan om het geschonken geld zo direct mogelijk aan de betrokken partijen ten goede te laten komen. Bestuursleden krijgen geen onkostenvergoeding en ook reiskosten worden niet vergoed vanuit de stichting. Door ook op deze wijze minimale kosten te maken en directe verbindingen rond de projecten te leggen, komt het geld op de juiste plaats.

Inkomsten en uitgaven 2023

De inkomsten van de stichting zijn afkomstig van individuele donaties, van giften van de W.M. de Hoop Stichting en de stichting DO&WELL. Een deel van de giften/leningen is verbonden met specifieke projecten of met eenmalige acties.

Staat van baten en lasten

(zie jaarrekening)

Vooruitblik 2024 en beleidsplan

Het komend jaar zullen we naar verwachting ons vooral richten op de Bymyra Bilingual School in Sukuta en het project Bymyra Vocational in Kunkujah Mariama (beroepsonderwijs) in Gambia. Bertie zal ervoor zorgen dat de continuïteit van de bestaande projecten in Kameroen gewaarborgd blijft. Herman is aanspreekpunt voor het project Bymyra Vocational.

We hopen dat onze inzet ervoor zorgt dat onze fondswerving een nieuwe impuls krijgt. We willen graag dat nieuwe donateurs ons gaan steunen met donaties en hulp bij praktische zaken.

Bestaande en nieuwe projecten

Kameroen

- **I en II** Pleasant Parties en Chez Minette
Deze projecten zullen hun voortgang hebben in 2024. Ze zijn inmiddels financieel onafhankelijk van KW geworden. Wel volgen we hun ontwikkeling met betrokkenheid en nieuwsgierigheid.
- **VII** Project Biologisch verbouwde champignons
In augustus 2024 zal Joss zijn tweede terugbetaling doen van 1500 euro.
- **VIII** Sponsoring schoolgaan kinderen Kameroen
In september 2024 gaat een deel van de 7 gesponsorde kinderen hun vierde jaar in. Anderen hun derde of tweede jaar.

Gambia

- **I.1** Guesthouses in Tunbung Village
We gaan in 2024 verder met het helpen opknappen van de guesthouses in TunbungVillage en helpen Yafatou mensen te vinden die er willen overnachten. We gaan ervanuit dat er in 2024 verschillende gasten slapen in de guesthouses en dat de

lening die Yafatou van KW ontving, terugbetaald zal worden. Eind 2024 zal er in TunbungVillage ook een kleine bar en restaurant zijn.

- **I.2** Het project Kleuterschool in TunbungVillage is in 2023 afgesloten.

II De Bymyra International School

II.1 Voorbeeldschool in The Gambia

- We zullen spullen inzamelen voor het (beroeps-)onderwijs van de school en we leggen persoonlijke contacten met organisaties om stages/vrijwilligerswerk/uitwisselingen mogelijk te maken.
- **II 2.** De verbouwing
We ondersteunen de voltooiing van de bouw van het IT-, science-lokaal en de bibliotheek. We gaan ervanuit dat de verbouwing in 2025 klaar zal zijn.

II 3. Sponsoring kinderen Gambia

- **II 3.1** Sponsoring kinderen voor 5 jaar
Van vijf leerlingen is de sponsoring in 2022 beëindigd en van vijf andere leerlingen zal dat in 2024 zijn. 72 Leerlingen zijn 4^e, 3^e of 2^e of 1^e jaar. We gaan door met het werven van sponsoren en bezinnen ons op wat te doen met kinderen van wie de sponsortijd is afgelopen.
- **II 3.2** De Overbruggingsprojecten 1 en 2
De overbruggingsprojecten 1 en 2 hebben 23 kinderen en hun ouders geholpen de Coronatijd goed door te komen en op school te kunnen blijven. Maart 2023 was project 1 aflopen. Project 2 loopt door tot januari 2024.
- **II 3.3** Voedselproject
De dagelijkse kosten van het eten op school is voor de meeste ouders het grootste financiële probleem. We scheppen al voor de 20 armste kinderen vijf jaar lang de mogelijkheid om op school gratis eten te krijgen. In 2023 hebben we een nieuw voedselprogramma gestart waaraan het grootste gedeelte van de leerlingen mee doet.
- **III** Effie's Design and Tailoring
In 2024 zal Effie haar tweede terugbetaling doen. We volgen haar project met belangstelling.
- **IV** Taxi Musa
In februari 2024 zal Musa zijn 1^e terugbetaling doen.
- **V** Kleine projecten
We zullen in 2024 wederom een eindejaar rijst-actie doen. Andere acties zullen plaatsvinden en we zullen ons inzetten voor het aanschaffen van een minibus.
- **VI** Reis naar het hart van Afrika
We verwachten dat er twee of drie reizen naar het Hart van Afrika in 2024 plaats zullen vinden.
- **VII** Centrum Beroepsonderwijs Gambia

Jaarverslag Kameroen Werkt 2023

In 2024 zullen we de samenwerking met het ROC Tilburg en de Bymyra Bilingual School voortzetten. 10 Studenten van het ROC Tilburg gaan in januari 2024 met auto's naar Gambia en zullen meehelpen bij verschillende onderdelen van het Centrum voor Beroepsonderwijs in Kunkujang Mariama. Tevens leggen we contacten met andere onderwijsinstellingen in Nederland.

We gaan Bymyra Vocational helpen met het vormgeven van curricula die passen bij de verschillende onderdelen van het Centrum voor Beroepsonderwijs. Verder helpen we Ida met fondsen en contacten om experts aan te trekken die toekomstige docenten voor het Centrum op kunnen leiden.

Financiële vooruitblik

- Schatting inkomsten uit donaties 2024: €5.000,-.

Begeleiding

Bertie zal waarschijnlijk eenmaal naar Kameroen gaan in 2024 en drie keer naar Gambia.

Jaarrekening

(Zie onder pagina 20)

Utrecht, 6 januari 2024

Namens het bestuur van de Stichting Kameroen Werkt!

Herman Gels, Adri Hofenk, Tom van der Linde, Marcel Bierings en Bertie Hendriks

Jaarverslag Kameroen Werkt 2023

BALANS PER 31-12-2023 STICHTING KAMEROEN WERKT!					
ACTIVA	01-01-2023	31-12-2023	PASSIVA	01-01-2023	31-12-2023
<i>Financiële vaste activa</i>			<i>Langlopende verplichtingen</i>		
Leningen u/g Bymyra Bilingual school (derden)	€ 10.000,00	€ -	Lening o/g B.J. Hendriks	€ 10.000,00	€ -
Lening u/g tailorshop Effie	€ 5.000,00	€ 4.000,00	Lening o/g I.C. Besaris	€ 10.000,00	€ -
Lening u/g project champignons de Foubot	€ 4.000,00	€ 2.500,00	Lening o/g Scymax B.V.	€ 30.000,00	€ -
Lening u/g Tunbung Village	€ 8.650,00	€ 671,00	Lening o/g Gels interim B.V.	€ 6.000,00	€ -
Lening u/g Bymyra Bilingual vocational education	€ 46.000,00	€ -	Lening o/g Bos eo Willems (taxi Musa Taal)	€ -	€ 1.000,00
Lening u/g taxi Musa Taal	€ -	€ 2.250,00	Lening o/g De Bruijn (taxi Musa Taal)	€ -	€ 500,00
Lening u/g huis Effie	€ -	€ 3.000,00	Lening o/g B.M. Janssen (huis Effie)	€ -	€ 3.000,00
Vooruitbetaalde bedragen	€ 11.000,00	€ 34.228,00	Nog te betalen bedragen	€ 30,00	€ 15.530,00
Nog te ontvangen bedragen	€ -	€ 1.520,00	Vooruitontvangen bedragen	€ 10.140,00	€ 10.000,00
<i>Liquide middelen</i>			<i>Eigen vermogen</i>		
Triodos Internet Zaken Rekening	€ 18.489,52	€ 8.280,63		€ 36.969,52	€ 26.419,63
	€ 103.139,52	€ 56.449,63		€ 103.139,52	€ 56.449,63

TOELICHTING BIJ DE BALANS 2023			
Vooruitbetaalde bedragen		Mutatie eigen vermogen	
Beginsaldo	€ 11.000,00	Beginsaldo eigen vermogen	€ 36.969,52
Ontvangsten voor vooruitbetaalde bedragen in 2023	€ -11.000,00	Inkomende geldstromen	€ 168.170,79
Saldo vooruitbetaalde bedragen Bymyra (per 31-12-2023)	€ 34.228,00	Uitgaande geldstromen	€ -178.379,68
Eindsaldo vooruitbetaalde bedragen	€ 34.228,00	Mutatie activa (leningen u/g)	€ -61.229,00
Nog te ontvangen bedragen		Mutatie activa (vooruitbetaalde bedragen)	€ 23.228,00
Beginsaldo	€ -	Mutatie activa (nog te ontvangen bedragen)	€ 1.520,00
Te ontvangen sponsorgelden Bymyra school over 2023	€ 1.520,00	Mutatie passiva (leningen u/g)	€ 51.500,00
Ontvangen bedragen over eerdere jaren in 2023	€ -	Mutatie passiva (vooruitontvangen bedragen)	€ 140,00
Eindsaldo nog te ontvangen bedragen	€ 1.520,00	Mutatie passiva (nog te betalen bedragen)	€ -15.500,00
Vooruitontvangen bedragen		Eindsaldo eigen vermogen	€ 26.419,63
Beginsaldo	€ 10.140,00		€ -0,00
Vooruitontvangen sponsoring schoolkinderen Kameroen	€ 1.140,00	OPMERKINGEN BIJ DE BALANS	
Vooruitontvangen sponsoring Bymyra school	€ 3.860,00	Lening Tunbung Village vanuit Kameroen Werkt bedroeg € 7.300 in plaats van € 9.300,	
Vrijval vooruitontvangen bedragen in 2023	€ -5.140,00	dus correctie van € 2.000,- in 2023 als afboeking van lening	
Eindsaldo vooruitontvangen bedragen	€ 10.000,00		
Nog te betalen bedragen			
Beginsaldo	€ 30,00		
Donaties experts/teachers vocational education	€ 13.750,00		
Donaties project Rijst voor Kerst	€ 1.000,00		
Voorschot door Bertie als donatie aan Bymyra (Ida)	€ 750,00		
Correctie/verrekening/vrijval in 2023	€ -		
Eindsaldo nog te betalen bedragen	€ 15.530,00		